

III

*(Acte pregătitoare)***BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ****AVIZUL BĂNCII CENTRALE EUROPENE****din 6 aprilie 2016****cu privire la o propunere de decizie a Consiliului de stabilire a unor măsuri în vederea instituirii treptate a unei reprezentări unificate a zonei euro în cadrul Fondului Monetar Internațional****(CON/2016/22)****(2016/C 216/01)****Introducere și teme juridic**

La 30 octombrie 2015, Banca Centrală Europeană (BCE) a primit din partea Consiliului o solicitare de emiteră a unui aviz cu privire la o propunere de decizie a Consiliului de stabilire a unor măsuri în vederea instituirii treptate a unei reprezentări unificate a zonei euro în cadrul Fondului Monetar Internațional (denumit în continuare „FMI” sau „Fondul”) (denumită în continuare „decizia propusă”) ⁽¹⁾.

Competența BCE de a emite un aviz se întemeiază pe articolul 138 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) în conformitate cu care, pentru a asigura locul monedei euro în sistemul monetar internațional, Consiliul, la propunerea Comisiei și după consultarea BCE, poate adopta măsurile corespunzătoare pentru a asigura o reprezentare unificată în cadrul instituțiilor și al conferințelor financiare internaționale. În conformitate cu articolul 17.5 prima teză din Regulamentul de procedură al Băncii Centrale Europene, Consiliul guvernatorilor adoptă prezentul aviz.

1. Observații cu caracter general

- 1.1. Decizia propusă se bazează pe Raportul celor cinci președinți ⁽²⁾, care a făcut apel pentru o reprezentare externă din ce în ce mai unificată a Uniunii economice și monetare (UEM), odată cu evoluția acesteia către o uniune economică, financiară și bugetară. BCE împărtășește obiectivul consolidării treptate a reprezentării externe a zonei euro în cadrul FMI, al cărui scop final constă în instituirea unuia sau a mai multor grupuri din zona euro și în asigurarea exprimării unei poziții comune a zonei euro.
- 1.2. BCE sprijină pe deplin consolidarea coordonării politicilor din zona euro, care este esențială pentru atingerea scopului privind reprezentarea externă unificată, astfel cum se prevede la articolele 4 și 9 din decizia propusă. Deși în ultimii ani coordonarea s-a îmbunătățit, aceasta necesită în continuare să fie consolidată și îmbunătățită pentru a ajunge, astfel cum se subliniază în raportul celor cinci președinți, la un nivel proporțional cu guvernanta economică din zona euro – care a fost deja consolidată în cursul ultimilor ani – și cu integrarea aprofundată anticipată.
- 1.3. BCE ar dori să sublinieze că, pentru a realiza o reprezentare unificată și eficace a zonei euro în FMI, este necesar ca toate părțile implicate să acționeze cu respectarea deplină a principiului cooperării loiale. În această privință, articolul 4 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) prevede că Uniunea și statele membre se respectă și se ajută reciproc în îndeplinirea misiunilor care decurg din TUE și TFUE (denumite colectiv „Tratate”). Acest principiu impune ca statele membre să adopte orice măsură pentru asigurarea îndeplinirii obligațiilor care decurg din tratate sau care rezultă din actele instituțiilor Uniunii și să se abțină de la orice măsură care ar putea pune în pericol realizarea obiectivelor Uniunii. Articolul 13 alineatul (2) prevede că instituțiile Uniunii cooperează unele cu altele în mod loial.
- 1.4. BCE observă că decizia propusă urmărește instituirea unei reprezentări unificate a zonei euro în temeiul dreptului Uniunii, fără a modifica structura bazată pe țară a membrilor FMI prevăzută de Statutul Fondului Monetar Internațional ⁽³⁾ (denumit în continuare „Statutul FMI”). S-ar părea că o reprezentare unificată realizată complet a zonei euro în cadrul FMI ar necesita o modificare a Statutului FMI, astfel încât organizațiile supranaționale precum Uniunea/zona euro să beneficieze de posibilitatea de a deveni membre ale FMI. BCE observă că în decizia propusă nu se prevede o astfel de reformă. În consecință, reprezentarea unificată a zonei euro în cadrul FMI se limitează la acele domenii de politică ce sunt transferate Uniunii.

⁽¹⁾ COM(2015) 603 final.

⁽²⁾ A se vedea Raportul celor cinci președinți cu privire la finalizarea uniunii economice și monetare a Europei (*Five Presidents' Report on Completing Europe's Economic and Monetary Union*) din 22 iunie 2015, disponibil la adresa www.ec.europa.eu.

⁽³⁾ Articolele II și III din Statutul FMI.

- 1.5. BCE observă că băncile centrale naționale (BCN) din Eurosistem și din Sistemul European al Băncilor Centrale (SEBC) joacă un rol important în reprezentarea țărilor lor FMI, în cadrul structurii bazate pe țară a membrilor FMI. În conformitate cu articolul V secțiunea 1 din Statutul FMI ⁽¹⁾, fiecare țară membră trebuie să desemneze agențiile prin intermediul cărora va colabora cu FMI. În majoritatea statelor membre din zona euro, BCN sunt desemnate drept astfel de agenții ⁽²⁾. În plus, BCN joacă un rol important în reprezentarea statelor lor membre în cadrul organelor de decizie ale FMI. În majoritatea statelor membre din zona euro ⁽³⁾, guvernatorul BCN își îndeplinește activitatea în calitate de guvernator al țării sale în cadrul Consiliului guvernatorilor FMI, în timp ce în alte state membre acesta își îndeplinește activitatea în calitate de guvernator supleant în Consiliul guvernatorilor FMI. Pe de altă parte, în anumite cazuri guvernatorul unei BCN este membru supleant în cadrul Comitetului monetar și financiar internațional (CMFI). În plus, multe BCN sunt implicate în mod direct în procedura de selecție a directorilor executivi (supleanți) ai țărilor lor, iar în unele cazuri BCN fac această selecție.

În conformitate cu Statutul FMI ⁽⁴⁾, fiecare stat membru din zona euro desemnează banca sa centrală drept depozitar al tuturor deținerilor în moneda acestui stat membru de către FMI. În plus, BCN din Eurosistem dețin și administrează drepturile speciale de trageră (DST) alocate țărilor lor pe baza participării acestora în Departamentul DST din cadrul FMI ⁽⁵⁾ și participă la mecanismele voluntare de tranzacționare DST. În plus, BCN din Eurosistem participă la planul de tranzacții financiare al FMI, achită cota obligatorie a contribuțiilor datorate de țara lor în calitate de membru al FMI și – atunci când este necesar și după caz – pun la dispoziția FMI linii de credit bilaterale, în mod voluntar și în contextul atât al acordurilor generale de împrumut ale FMI, cât și al noilor acorduri de împrumut ale FMI.

- 1.6. Din perspectiva dreptului Uniunii, Tratatul recunoaște rolul pe care îl joacă BCN și BCE în legătură cu FMI. Conform Statutului Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene (denumit în continuare „Statutul SEBC”), BCE și BCN pot, în cazul în care este necesar, să stabilească relații cu organizațiile internaționale și pot să desfășoare toate tipurile de operațiuni bancare cu acestea, inclusiv operațiuni de împrumut și credit ⁽⁶⁾. BCN pot să desfășoare operațiuni în vederea îndeplinirii obligațiilor lor față de organizațiile internaționale ⁽⁷⁾. BCE poate deține și administra poziții de rezervă la FMI, precum și DST, și poate să accepte cumularea (pooling) acestor active ⁽⁸⁾. În această privință, BCE a fost desemnată de către Consiliul director al FMI drept deținătorul DST stabilit în conformitate cu Statutul FMI ⁽⁹⁾.
- 1.7. BCE înțelege că decizia propusă nu intenționează să modifice mecanismele pe care statele membre din zona euro le-au instituit pentru a asigura exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor care le revin ca urmare a calității lor de membre ale FMI. În aceste limite, BCE este pregătită să contribuie la eforturile depuse de Consiliu în vederea asigurării unei reprezentări unificate a zonei euro la nivelul tuturor organelor FMI, precum și să își îndeplinească atribuțiile în cadrul unei reprezentări unificate a zonei euro, în conformitate cu decizia Consiliului în acest sens. Orice măsură întemeiată pe articolul 138 din TFUE va trebui să ia în considerare în mod corespunzător faptul că domeniul de aplicare al acestui articol este circumscris la acele domenii ale politicii care au fost transferate Uniunii și la cazurile în care BCE și BCN exercită în mod independent atribuțiile specifice care le sunt conferite prin TFUE și prin Statutul SEBC ⁽¹⁰⁾.

2. Observații specifice

2.1. *Independența Eurosistemului*

- 2.1.1. Astfel cum s-a observat în cele ce precedă, obiectivul privind realizarea unei reprezentări unificate a zonei euro în cadrul FMI va trebui să fie îndeplinit în condițiile respectării competențelor Eurosistemului, în special în conformitate

⁽¹⁾ A se vedea articolul V secțiunea 1 din Statutul FMI, care prevede că fiecare țară membră trebuie să colaboreze cu Fondul numai prin intermediul trezoreriei, al băncii centrale, al fondului de stabilizare sau al altei agenții similare din țara respectivă și că Fondul trebuie să colaboreze numai cu sau prin intermediul aceluiași agenții.

⁽²⁾ A se vedea, de exemplu, Austria: secțiunile 1 și 2 din Legea federală din 23 iunie 1971 privind creșterea cotei Austriei în FMI și transferul întregii cote de către Oesterreichische Nationalbank, BGBl. nr. 309/1971; Germania: articolul 3 alineatul (2) din Legea din 9 ianuarie 1978 privind Statutul FMI (BGBl. 1978 II p. 13) astfel cum a fost modificată prin articolul 298 din Regulamentul din 31 august 2015 (BGBl. I p. 1474); Finlanda: secțiunea de reprezentare 2 din Legea 68/1977 privind aprobarea anumitor modificări ale Tratatului privind Fondul Monetar Internațional; Slovenia: articolul 4 din Legea privind calitatea de membru al Fondului Monetar Internațional deținută de Republica Slovenia; Portugalia: articolul 1 alineatul (1) din Decretul-lege nr. 245/89 din 5 august 1989.

⁽³⁾ Aceasta este situația, de exemplu, în Belgia, în Estonia, în Germania, în Letonia, în Lituania, în Malta, în Țările de Jos, în Austria, în Slovacia, în Slovenia, în Finlanda și în Portugalia.

⁽⁴⁾ A se vedea articolul XIII secțiunea 2 litera (a) din Statutul FMI.

⁽⁵⁾ A se vedea articolul XVII din Statutul FMI.

⁽⁶⁾ A se vedea articolul 23 prima și a patra liniuță din Statutul SEBC.

⁽⁷⁾ A se vedea articolul 31.1. din Statutul SEBC.

⁽⁸⁾ A se vedea articolul 30.5. din Statutul SEBC.

⁽⁹⁾ A se vedea articolul XVII secțiunea 3 din Statutul FMI.

⁽¹⁰⁾ În ceea ce privește BCE, va trebui să se ia de asemenea în considerare atribuțiile conferite BCE prin Regulamentul (UE) nr. 1024/2013 al Consiliului din 15 octombrie 2013 de conferire a unor atribuții specifice Băncii Centrale Europene în ceea ce privește politicile legate de supravegherea prudențială a instituțiilor de credit (JO L 287, 29.10.2013, p. 63).

cu articolul 127 din TFUE, precum și a independenței sale, în special în conformitate cu articolul 130 din TFUE și cu articolul 7 din Statutul SEBC. Principiul independenței, care este un principiu de drept al Uniunii, are drept scop să protejeze Eurosistemul împotriva oricărei presiuni politice, pentru ca acesta, prin exercitarea independentă a competențelor specifice care îi sunt conferite prin dreptul Uniunii, să poată să urmărească efectiv obiectivele și să exercite atribuțiile care îi sunt conferite ⁽¹⁾.

- 2.1.2. Articolul 138 alineatul (2) din TFUE nu poate limita independența Eurosistemului. Pentru a fi „corespunzătoare” în sensul articolului 138 alineatul (2) din TFUE, decizia propusă ar trebui așadar să garanteze că exercitarea independentă a atribuțiilor și a competențelor Eurosistemului este protejată pe parcursul întregului proces de găsimă a unui model optim de organizare a reprezentării externe unificate a zonei euro în cadrul FMI. Deși obiectivele, atribuțiile și competențele specifice care sunt protejate de independența Eurosistemului continuă să evolueze, cele mai relevante dintre acestea sunt descrise mai jos.
- 2.1.3. Obiectivul principal al Eurosistemului este menținerea stabilității prețurilor [articolul 127 alineatul (1) prima teză din TFUE, articolul 2 din Statutul SEBC și articolul 282 alineatul (2) prima teză din TFUE]. Atribuirea acestui obiectiv este legată în mod intrinsec de asigurarea unui înalt nivel de independență a Eurosistemului, întrucât cerința privind independența băncilor centrale, prevăzută în TFUE, reflectă opinia generală conform căreia obiectivul fundamental de menținere a stabilității prețurilor este realizat în mod optim de un sistem bancar central pe deplin independent, al cărui mandat este clar definit ⁽²⁾. Conform articolului 282 alineatul (1) a doua teză din TFUE, politica monetară a Uniunii este condusă de Eurosistem. În contextul articolului 3 alineatul (1) litera (c) din TFUE și al articolului 282 alineatul (1) din TFUE, termenul „politică monetară” nu trebuie interpretat în sens restrictiv și tehnic, și anume în sensul că se referă numai la atribuția de bază a Eurosistemului care este prevăzută la articolul 127 alineatul (2) prima liniuță din TFUE. O astfel de interpretare restrictivă nici nu se justifică, și nici nu se intenționează. BCE interpretează termenul „politică monetară” în sensul că reflectă titlul capitolului 2 din titlul VIII partea a treia din TFUE și, astfel, consideră că include toate competențele specifice legate de euro, astfel cum sunt descrise în cuprinsul dispozițiilor relevante din TFUE, în special articolele 127 și 128 din TFUE ⁽³⁾.
- 2.1.4. Eurosistemului i s-au atribuit și obiective secundare: fără a aduce atingere obiectivului privind stabilitatea prețurilor, Eurosistemul sprijină politicile economice generale din Uniune cu scopul de a contribui la realizarea obiectivelor Uniunii, definite la articolul 3 din TUE [a se vedea de asemenea articolul 127 alineatul (1) a doua teză din TFUE, articolul 282 alineatul (2) a treia teză din TFUE și articolul 2 din Statutul SEBC]. Obiectivele definite la articolul 3 din TUE sunt precizate în mod suplimentar la articolele 119-127 din TFUE.
- 2.1.5. În sfârșit, pe lângă obiectivele definite în TFUE, în conformitate cu articolul 127 alineatul (5) din TFUE, Eurosistemul contribuie la buna desfășurare a politicilor promovate de autoritățile competente în ceea ce privește supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și stabilitatea sistemului financiar. Eurosistemul promovează obiectivul privind asigurarea securității și a solidității instituțiilor de credit în legătură cu misiunile specifice privind supravegherea prudențială pe care Consiliul le-a încredințat BCE în baza articolului 127 alineatul (6) din TFUE. BCE îndeplinește aceste sarcini din noiembrie 2014 în cadrul mecanismului unic de supraveghere (MUS), care este constituit din BCE și autoritățile naționale competente. În această privință, BCE trebuie de asemenea să respecte obligațiile privind secretul profesional ⁽⁴⁾ și trebuie să acționeze în mod independent, în conformitate cu articolul 19 din Regulamentul (UE) nr. 1024/2013.

2.2. Statutul de observator al BCE în cadrul FMI

- 2.2.1. BCE este unica instituție a Uniunii dintre cele enumerate la articolul 13 alineatul (1) din TUE căreia i-a fost acordată personalitate juridică ⁽⁵⁾. În conformitate cu articolele 6.1 și 6.2 din Statutul privind SEBC, în domeniul cooperării internaționale privind misiunile încredințate SEBC, BCE decide modul de reprezentare a SEBC și dacă BCE și, cu acordul acesteia, BCN pot să participe la instituțiile monetare internaționale. Articolul 6.3. din Statutul SEBC prevede că aceste dispoziții se aplică fără a aduce atingere măsurilor corespunzătoare adoptate de Consiliu în conformitate cu articolul 138 alineatul (2) din TFUE pentru a asigura o reprezentare unificată a zonei euro în cadrul instituțiilor și al conferințelor financiare internaționale.

⁽¹⁾ A se vedea punctul 134 din Hotărârea Comisia Comunităților Europene/Banca Centrală Europeană (C-11/00, ECLI:EU:C:2003:395).

⁽²⁾ A se vedea primul paragraf din secțiunea „Independența funcțională” din capitolul 2.2.3 din Raportul de convergență al BCE din 2014.

⁽³⁾ A se vedea punctul 9 din Avizul CON/2003/20 cu privire la termenul „politică monetară” care figurează la articolul 3 alineatul (1) litera (c) din TFUE. Întrucât Statutul SEBC este parte integrantă a tratatelor (articolul 51 din TUE), termenul „politică monetară” se referă de asemenea la dispozițiile privind politica monetară prevăzute în Statutul SEBC.

⁽⁴⁾ A se vedea articolul 27 din Regulamentul (UE) nr. 1024/2013.

⁽⁵⁾ A se vedea articolul 282 alineatul (3) din TFUE, articolul 9.1 din Statutul SEBC și articolul 8 din Regulamentul (UE) nr. 1024/2013. Personalitatea juridică internațională a BCE se limitează la funcțiile sale și la dispozițiile aplicabile din tratate. Astfel, în conformitate cu articolele 6.1 și 6.2 din Statutul privind SEBC, în domeniul cooperării internaționale privind misiunile încredințate SEBC, BCE trebuie să decidă modul în care va fi reprezentat SEBC, iar BCE și, cu acordul acesteia, băncile centrale naționale pot să participe la instituțiile monetare internaționale. Articolul 6.3. din Statutul SEBC prevede că aceste dispoziții se aplică fără a aduce atingere măsurilor corespunzătoare adoptate de Consiliu în conformitate cu articolul 138 alineatul (2) din TFUE pentru a asigura o reprezentare unificată a zonei euro în cadrul instituțiilor și al conferințelor financiare internaționale.

BCE ar trebui să beneficieze în continuare de un rol proeminent în reprezentarea zonei euro în cadrul FMI, respectiv un rol care ia în deplină considerare faptul că Eurosistemul exercită în mod independent misiunile care îi sunt încredințate prin TFUE și prin Statutul SEBC, astfel cum procedează și BCE în legătură cu atribuțiile care îi sunt conferite prin Regulamentul nr. 1024/2013. Prin urmare, acest rol trebuie să includă, cel puțin, drepturile pe care BCE, ca reprezentant a Eurosistemului, le are în calitate de observator în cadrul FMI, și anume dreptul de a adresa și de a prezenta declarații scrise organelor FMI. Acest rol s-ar putea să fie necesar să fie extins în mod suplimentar în cazul în care organizarea reprezentării externe unificate conduce la o extindere a drepturilor zonei euro în cadrul FMI. În acest context, BCE consideră că obiectivul privind realizarea reprezentării unificate a zonei euro în cadrul FMI poate fi atins numai prin respectarea impactului pe care îl are exercitarea independentă a atribuțiilor specifice ale BCE în domeniul reprezentării externe. Opiniile și pozițiile rezultate ale zonei euro ar trebui să fie atent coordonate și exprimate ca o singură voce. Totuși, aceasta presupune ca organizarea reprezentării unificate să ia pe deplin în considerare alocarea internă a competențelor și mandatele corespunzătoare ale diferitelor instituții ale Uniunii, precum și garanțiile de independență bazate pe tratate, care urmăresc să protejeze Eurosistemul împotriva tuturor presiunilor politice pentru ca acesta să poată să urmărească efectiv obiectivele relevante atribuțiilor sale.

2.2.2. În plus, astfel cum s-a observat anterior, reprezentarea unificată ar trebui să fie organizată pe baza respectării depline a principiului conform căruia instituțiile Uniunii cooperează unele cu altele în mod loial [articolul 13 alineatul (2) din TUE]. În consecință, BCE anticipează că atât Comisia, cât și Consiliul vor contribui la realizarea obiectivului privind reprezentarea unificată a zonei euro în conformitate cu mandatul și cu atribuțiile Eurosistemului. Se presupune că o astfel de reprezentare unificată va onora practica îndelungată de a asocia strâns băncile centrale cu elaborarea pozițiilor comune ale zonei euro pentru procesele decizionale al FMI și participarea BCN din Eurosistem la aceste procese având în vedere experiența acestora în domenii în care FMI este activ.

2.2.3. În prezent, BCE este reprezentată în cadrul a două organe FMI pe o bază permanentă. Președintele BCE este observator în cadrul CMFI. În plus, BCE are statut de observator în cadrul Consiliului director al FMI atunci când se discută aspecte legate de mandatul acesteia⁽¹⁾. În special, BCE este invitată să trimită un reprezentant la reuniunile Consiliului director al FMI atunci când se discută următoarele aspecte: (a) politicile zonei euro în contextul consultărilor cu țările membre prevăzute la articolul IV; (b) supravegherea de către Fond, în conformitate cu articolul IV, a politicilor adoptate de membrii individuali ai zonei euro; (c) rolul zonei euro în cadrul sistemului monetar internațional; (d) perspectivele economice mondiale; (e) rapoartele privind stabilitatea financiară globală; (f) evoluțiile pieței și evoluțiile economice la nivel mondial. În plus, BCE este invitată să trimită un reprezentant la reuniunile Consiliului director al FMI cu privire la punctele din agendă recunoscute de BCE și de Fond ca fiind de interes comun pentru îndeplinirea mandatelor care le revin. Statutul de observator al BCE presupune că reprezentantul BCE, cu permisiunea președintelui, poate să abordeze, în scris sau oral, Consiliul director al FMI în legătură cu aspectele pentru care BCE a fost invitată, în timp ce dreptul de a aborda întreaga gamă de aspecte și dreptul de a lua decizii cu privire la aceste aspecte în forumurile FMI este rezervat statelor membre.

2.3. *Observații tehnice și propuneri de redactare*

În cazul în care BCE recomandă modificarea deciziei propuse, propunerile de redactare specifice însoțite de o explicație se regăsesc într-un document tehnic de lucru separat. Documentul tehnic de lucru este disponibil în limba engleză pe website-ul BCE.

Adoptat la Frankfurt pe Main, 6 aprilie 2016.

Președintele BCE

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Decizia nr. 12925-(03/1) din 27 decembrie 2002, astfel cum a fost modificată prin Deciziile nr. 13414-(05/01) din 23 decembrie 2004, nr. 13612-(05/108) din 22 decembrie 2005 și nr. 14517-(10/1) din 5 ianuarie 2010.